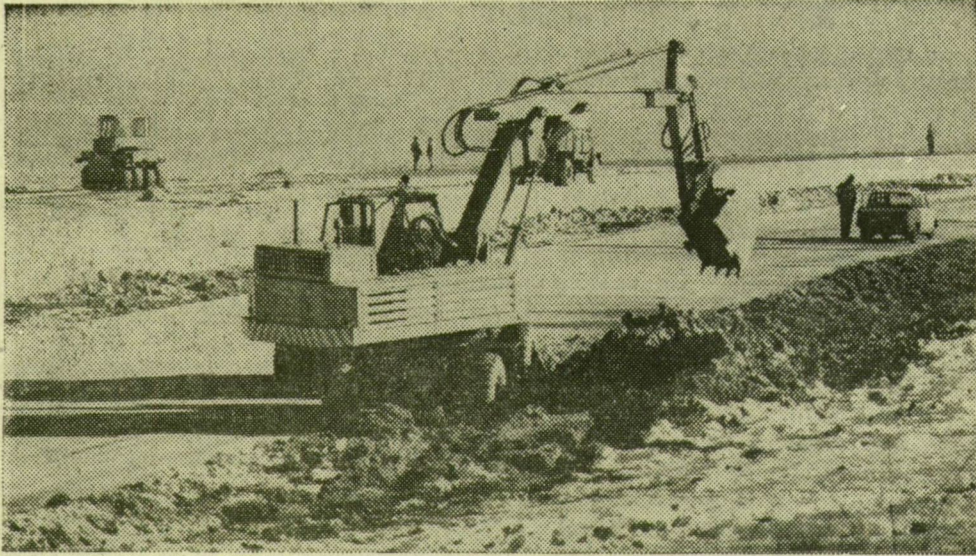

Milliárdok, utakra

Minisztériumi tájékoztató

Dolgoznak a Betonútépítő Vállalat gépei a Budapest—Gödöllő közötti szakaszon

A Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium pénteki sajtótájékoztatóján elmondották:

A KPM útfejlesztési programjának idén mintegy 7,3 milliárd forintot fordítanak a tervek szerint — 1,2 milliárd forint felhasználásával — folytatják az autópálya-építési programot. Forgalmába helyezik az M3-as autópályát Budapest—Gödöllő közötti 23,5 kilométeres szakaszát, és az átadás idejére a fővárosi náccsal együttműködve biztosítják a budapesti bevezetés feltételeit is. A Tatabányát elkerülő szakasz építésével haladt előre az M1-es út beruházása, az M3-ason Hatvan irányába. Az M5-ösön pedig

Budapest—Kecskemét között a földmunkákkal és a műtárgyak kialakításával folytatódik az autópálya-építés.

Az 1,4 milliárd forintos útkorszerűsítési programban például a 7-es sz. főút, a mátyásfalvi—balatonföldvári szakaszát négy nyomsávra építik át. Összesen 800 kilométer hosszban szélesítenek utburkolatot, és ezer kilométernyi utat tesznek teherbíróbbá aszfaltszőnyegszel. A folyamatos karbantartás során 6,5 millió négyzetméter utfelületet borítanak be bitumennel. Több mint 300 millió forintot költenek 54 kisebb-nagyobb híd átépítésére, korszerűsítésére, s csupán a főútvonal-hálózaton 60 közúti-vasúti keresztezést biztosítanak automata jelző-

berendezéssel. A közúti biztonságot szolgálja 35 jelzőlámpás csomópont kiépítése is.

A KPM a KRESZ-szel kapcsolatos rendelkezések végrehajtására tovább folytatja az úthálózaton a forgalmi rend felülvizsgálását és kialakítását. A közúti igazgatóságok 3,5 millió négyzetméter útburkolati jelet készítenek, s mintegy 35 ezer közúti jelzőtáblát cserélnek ki. Erősítik az útelőőrök szolgálatát, s az utak megújítása érdekében következően érvényt szereznek a túlsúlyos járművek közlekedését korlátozó rendelkezések. Minden megyében például hordozható mérleget helyeznek el a túlsúlyos járművek ellenőrzésére. (MTI)

Gazdasági szabályozók '78

A gazdasági szabályozórendszer elsődleges feladata, hogy a gazdálkodó egységeket a népgazdasági terv teljesítésére ösztönözze. 1976-ban a legutóbbi szabályozómódosítás célja az volt, hogy a megváltozott világgazdasági feltételeknek megfelelően segítse elő az V. ötéves terv valóra váltását. A bevezetett módosítások általában kedvezően hatottak: felgyorsult a gazdasági növekedés üteme, nőtt a munkatermelékenység és ennek nyomán a tiszta jövedelem, a gazdálkodó egységek bátrabban nyúltak tartalékaikhoz és takarékosabban gazdálkodtak. A pozitívumok mellett azonban tapasztalható volt, hogy a gazdálkodó egységeknél az előirányoztnál nagyobb pénzeszközök maradtak fejlesztési célokra, ami a beruházási piac feszültségeit növelte, a szabályozás nem ösztönözte kellően a minőségi fejlődést, s nem csökkent kielégítő mértékben a gazdaságtalan termelés. A gazdálkodó egységek nyomására engedve bővültek az egyéni támogatások és kedvezmények.

Az idén a gazdasági szabályozórendszer kisebb mértékben ismét módosul. Ezeket a módosításokat, legalább is azok lényegét, a gazdálkodó egységek már 1977. októberében megismerhették, az OT hivatalos lapja is közölte, s így az 1978. évi vállalati tervek kidolgozásánál a módosításokat már figyelembe vehették.

Elsőként említendő a vaskohászati termékek és a villamos energia termelői árának átlagosan 22, illetve 25 százalékkal történő felemelése, azt a cél szolgálja, hogy az arányokat is javítva ösztönözzön a takarékos anyaggazdálkodásra. Az árnyomozást elsősorban a vállalati gazdálkodással kell ellensúlyozni, s csak szerény mértékben lehet továbbhárítani. Ez utóbbit is előzetesen be kell jelenteni az Országos Anyag- és Árhivatalnak.

A külkereskedelmi szabályozásban két változás van: a nem rubel viszonylatú exportban csökken az állami visszatérítés azoknál a vállalatoknál, amelyek a szakágazati átlagnál magasabbat élveztek a múltban. Ennek célja, hogy a vállalatok csökkenték a gazdaságtalan termékek kivitelét. A másik módosítás, amelyet a szocialista szerződéses árak fokozatos növekedése tett szükségessé: a transzferábilis rubel forint árfolyamának csökkentése. A szocialista külkereskedelemben, mint ismeretes, 1975 óta a szerződéses árakat éventenként felülvizsgálják, a megelőző öt év tökéletesi árának figyelembevételével. Ily módon a szocialista külkereskedelmi árak

és árárányok folyamatosan közelednek a világpiacon árhoz, eközben azonban külső áreresztő erői jelentenek, aminek ésszerű csökkentésére esetenként szükség van a transzferábilis rubel árfolyamának módosítására. A mostani árfolyamváltozásnak kettős hatása lesz: csökkenti a szocialista import költségét, a kivitelnél pedig az exportáló vállalatok forintbevételeit. Az árfolyammódosítás várhatóan szocialista viszonylatban is az exportstruktúra átalakítására ösztönöz-kényszerít.

Az 1978. évi szabályozómódosítások egyik fő célja: a vállalati fejlesztési források képződésének mérséklése. Közvetett módon a termelői árvaltozás és a árfolyamcsökkentés is ilyen hatást vált majd ki. Ettől függetlenül, egvbé intézkedések, módosítások — a különféle mentesítések és kedvezmények szűkítése — is mérsékelni fogják a vállalati beruházási vásárlóerő növekedését.

A bérszabályozásban nincsenek alapvető változások, azok kiigazító jellegűek. A termelőszövetkezetekre érvényes szabályozórendszerben is csak kiigazító jellegű módosítások léptek életbe. Ezek között szerepel a bruttó jövedelem adómentes háttérának a felemelése.

A gazdasági szabályozók 1978. évi módosításait általánosságban tehát az jellemzi, hogy az alapvető előírások, szabályok csak kevésbé változtak. A gazdaság egészét érintő ár- és árfolyamváltozások mellett elsősorban az egyedi szabályozók — a pénzügyi kedvezmények és mentesítések — módosultak, és pedig azokon a területeken, vállalatoknál, ahol a gazdálkodás valóságos feltételei a számítottnál kedvezőbbek. Kétségtelen, hogy a módosítások egyrészt szigorítják a vállalati gazdálkodás feltételeit, másrészt valamelyest növelik majd a költségvetés részesedését a fejlesztésre fordítható pénzforrásokban. A szabályozómódosítások népgazdasági összhatását ma még nem lehet pontosan és konkrétan felvázolni. Valószínűsíthető azonban, hogy a gazdálkodás és a nyereségrealizálás szigorúbb feltételei — paradox, de érthető módon — növelik, erősítik a vállalatok anyagi érdekelttségét a hatékonyság javításában, mert csak ezen az úton haladva biztosíthatják a megfelelő nyereséget. A hatékonyság növelése viszont hozzájárulhat a külgazdasági egyensúly javításához, az életszínvonal tervezett növeléséhez.

W. L.

Egy műszak — egy brigád

A verseny legyen verseny

A számadás ezekben a napokban készül. Megméretik a gyár. A pozitívumok közé bizonyára odakerül majd, hogy a dolgozók többször vállalták a túlmunkát, hogy be lehessen tartani az exportszállítások határidejét. Gyártottak vezetékelt, hulladékanyagból, kommunista műszakkal segítették a gyermekintézmények építését.

— És mi kerül a mérleg másik serpenyőjébe?

A Szegedi Kábelgyár versenyfelelőse, Sastyin Béla mondja:

— Változtattunk a munkaverseny feltételein. Már év közben is láttuk a bajokat; a legtöbb brigádevetítő gépnél dolgozik; nem tudja megfelelően irányítani és összefogni a közösséget. Többször előfordult, hogy megbontották a brigádokat, tagjaikat másik műszakba helyezték át. Emiatt nehéz volt a kollektívák munkájának értékelése. A brigádnapiakat nem vezetik pontosan.

— Ezeket a dolgokat könnyű volna segíteni...

— Ezeket igen. Az igaz gondunk más. Eddig munkásainknak még a fele sem vett részt a munkaversenyben.

— Kevésbé zárt munkahelyeken. Például az építőiparban is jobb az arány...

— Nálunk két oka van a szervezetlenségnek. A korábbi vállalati szabályozások túl szigorúak voltak, ezért sok cégigazgató nem felelt meg a követelményeknek. A jól összehangolt brigádok félnek egyik-másik kívülállótól.

Nem akarják, hogy romoljanak eredményeik.

— És az üzemi érdek?

— Eppen azt próbáljuk egyeztetni a dolgozókkal!

— Milyen intézkedések előzték meg az átszervezést?

— A hibákat a Magyar Kábelművek központjában is

ismerjük. Sokat vitatkoztak arról, hogyan célszerű folytatni a versenyt. Novemberben én is tagja volt az NDK-ban járt hattagú küldöttségnek. A Berlini Kábelművekben arra voltunk kíváncsiak, mit csinálnak jobban nálunk. A tapasztalatainkat figyelembe véve, a SZOT és a KISZ KB állásfoglalása alapján átdolgoztuk a vállalati versenyszabályzatot. A kísérletre a szegedi gyár közössége vállalkozott. Az üzemekben minden műszakban összevonnak a brigádokat egy-egy szocialista közösséggé, amelynek tagjai maguk választanak vezetőt. Célszerű, ha a művezetői választják, de természetesen más is lehet. Ha az irányítónak túl sok a feladata, résztvevőket másra bízhat. A közösségek befogadnak olyan dolgozókat is, akik most még nem vesznek részt a versenyben. Így kívánja az érdekük. Minden kollektíva a legsikeresebb brigád fokozatát tartja meg.

— Így jó néhány brigádevetítő elveszíti tisztségét...

— Beszélgettünk valamennyiükkel. Úgy tűnik, nem érte őket csalódás, tetézik nekik az elkötelezés.

Máskor is bizonyították, hogy szeretik az újat. Hamarosan üzemi osztályvezetői értekezleteket tartunk, majd termelési tanácskozásokat. Január végéig befejezzük az átszervezést.

— Milyen szempontok szerint értékelik a versenyt?

— A munkakollektívák, vagyis a műszakok között, a minőség, az egy dolgozóra jutó félkész és késztermékek, a munkaidő kihasználása, valamint a társadalmi munka alapján határozzuk meg a sorrendet. A dolgozók táblán láthatják előző napi eredményeiket, és összeha-

sonlíthatják másokéval. Így a kollektívák valóban versenyeznek egymással. Az üzemek közül az az első, amelyikben legjobban teljesítik a tervet, kihasználják a munkaidőt, és kevés lesz a hulladék. A versenyt negyedévente értékeljük. A győztes kollektíva vándorzásút és pénzt kap. De csak akkor, ha üzeme is első. Erdemes tehát együttműködni a többiekkel. Várhatóan görbülékényebbé válik a műszakváltás is.

A SZOT és a KISZ KE tavaly decemberi állásfoglalásában olvasható: „Fokozott figyelmet érdemelnek a munkaszervezést fejlesztő kezdeményezések, a minőséget javító, a termelési és munkaidő-vesztéseket csökkentő intézkedések...”

A kezdeményezésre keveset kellett várni a szegedi kábelgyárban.

Szirák József

Húsliszt, tojáspor

Jut exportra is

Az idén húslisztüzemmel, övőre tojásporítóval bővül a Kecskeméti Baromfi-feldolgozó Vállalat. Az előbbi évente 2700 tonna húslisztet termel, ez év első negyedében kezd meg próbatermelését.

A termék csökkenti majd a takarmánygyártáshoz szükséges húslisztimportot. A vállalat tojásporító üzemével folytatja a beruházáso-

A hídépítés közben

Dereglyét „lékelte” a cölöpverő

A Tisza alsó szakaszán csaknem másfél ezer éve átkelti germán harcos nem sejtette, hogy vízbe ejtett lándzsája a XX. század emberének acélszerszámaival, egy cölöpverővel berendezés fúrójával akadt össze. Az eddig ismeretlen korban elhelyezett dereglye kormányosa sem gondolhatta, hogy vízi járművét egy későbbi korban is meglekeli, mégpedig lent a folyó alsózájában. A szegedi Tisza-híd építése közben találkoztak most így össze régmúlt történelmi ko-

rok eszközei a mai legmodernebb technika vívmányaival. A Hídépítő Vállalat dolgozói nem nagyon örülnek az ilyen „találkozásoknak”, hiszen kisebb-nagyobb munkakiesést jelentenek. A széles Tisza áradásai amúgy is sok gondot okoznak. A szokatlanul hosszú, háromnapos magas vízállást is elmaradás követte a munkában. Aztán a cölöpűró 18 méternyi mélységben elakadt a lándzsában, amelynek eredetét geometrikus karcolatdiszítéséről és egyéb jelekből szegedi muzeológusok alapították meg. A hidaszok közben olyan műszaki feladatot oldottak meg, amelyre nem volt példa a hazai hídépítés történetében: sikeresen befejezték az egyetlen vízipillér alapozását, amelynél nálunk először alkalmazták a víz felszínéről történő cölöpverést: az ehhez Olaszországból importált különleges fúróberendezést katamaránra, vagyis kettős hajótestre szerelték, onnan hatoltak a fúróval a folyó medré alá. Csak ehhez az egy pillér alapozáshoz tizenhármat, egyenként 40 méter hosszú fúratot készítettek, s ezeket betonnal kitöltötték. Ezekből a betoncölöpökből kialakított alapra kerül majd a pillér hatalmas betontömbje. Keszonmunkára ehhez sem lesz szükség. A területet

ugyanis a mederbe levert acéllemezekkel, vagyis vízhatlan Larsen-fallal veszik körül, majd a vizet kiszívattatják, hogy „szárazon” dolgozhassanak a betonozásnál. A napokban az egyik ilyen Larsen-lemez leveréje sekör támadt az újabb akadály: egy rég elszüllyedt dereglye — kisebb méretű fahajó — került az acéllemez útjába. Azonnal búvárokat küldtek a mélybe, s drótkötelek, illetve úszódaru segítségével részben kiemelték az iszapba merült régi vízijárművet.

A több mint ezer méter hosszú híd építésének további fontos feladataként hozzáfogtak a szegedi oldalon a felső acélszerkezet szereléséhez. Ezt a munkát egyelőre állványokon végzik, majd később úgynevezett szabadon szerelt technológiával, vagyis állványok nélkül folytatják. Most sem nagyon kedvezőek a munkafeltételek. Gyakran 10–12 Celsius-fokos hidegben, a vizen úszó légtáblák támadása ellen is felkészülve folytatják a küzdelmet a hídépítő, a Ganz-MÁVAG és sok más vállalat dolgozói. A nehézségek okozta elmaradást megszüntetve, azon fáradoznak, hogy a híd dat 1979 végén átadassák a forgalomnak.

Dobó Balázs